

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. B, C og D stillet af Folketingets Miljøudvalg

Spørgsmål B

”Af regeringens finanslovsforslag for 2013 fremgår det, at Miljøstyrelsen ikke længere skal støtte organisationen Hold Danmark Rent, trods staten også har glæde af organisationens aktiviteter og initiativer. Vil ministeren redegøre for, hvad årsagen er til, at regeringen fra den 1. januar 2013 med et slag vil fjerne den statslige støtte til Hold Danmark Rent?”

Spørgsmål C

”Vil ministeren redegøre for, hvilke resultater Hold Danmark Rent har opnået, og om Hold Danmark Rent har levet op til sit formål?”

Spørgsmål D

”Hvilken rolle mener ministeren, at staten har i forhold til at forebygge henkastning af affald på statslige arealer?”

Svar

Jeg vil foreslå, at jeg besvarer de tre spørgsmål samlet.

Statens rolle ifht. at forebygge henkastet affald

Henkastet affald er et problem, som opleves i hele Danmark. Vi ser desværre stadig affald, der ligger og flyder både i naturen og i byerne. Det er der ingen, der kan lide. Det har undersøgelser fra bl.a. Hold Danmark Rent vist.

I udgangspunktet er det den, der ejer et areal, som har forpligtelsen til at sørge for, at der bliver ryddet op og affaldet bliver fjernet. Det er et enkelt og rimeligt princip. Og det vil sige, at staten har ansvaret for renholdelsen af de statslige arealer.

Det er op til de statslige myndigheder at prioritere, i hvilket omfang renholdelsesaktiviteterne suppleres med bl.a. forebyggende aktiviteter med det formål at forebygge henkastning af affald.

Jeg er bekendt med, at både i Vejdirektoratet, som har ansvaret for de statslige veje, og i Naturstyrelsen, der forvalter statsskovene, bruges der ikke alene ressourcer på at renholde, men også på en

forebyggende indsats i form af bl.a. forskellige oplysnings- og kampagneaktiviteter, der skal få danskerne til at lade være med at smide affaldet de forkerte steder.

En hel central og svær opgave, der vil afhjælpe nogle af de problemer der er på området, er at få pant på øl og sodavand købt syd for grænsen. Miljøministeriet arbejder fortsat på, at det sker og er i dialog med de tyske miljømyndigheder.

Hertil kommer, at staten siden 2008 ekstraordinært har ydet fødselshjælp til Hold Danmark Rent, som netop har forebyggelse af henkastet affald som sit hovedformål.

Resultater opnået af Hold Danmark Rent

I 2008 blev Hold Danmark Rent etableret som et offentligt-privat partnerskab. Forud for etableringen var der gennemført et analysearbejde, der viste, at der var brug for, at aktørerne på området samarbejdede på tværs og påtog sig fælles ejerskab for de indsatser, som blev sat i værk. Der var opbakning til at etablere et partnerskab mellem det private og det offentlige i form af en organisation, som i en opstartsfasen skulle medfinansieres af staten, men som på sigt primært skulle være privat finansieret.

Formålet med etableringen af fonden var at iværksætte aktiviteter til at stimulere adfærdsændringer blandt danskerne, at udvikle løsninger til indsamling af affald, at udvikle metoder til at opgøre mængderne og i det hele taget at samle centrale aktører og interesser omkring henkastet affald.

Organisationen har gennemført en række forskellige målrettede nationale kampagner, hvor de bl.a. har sat fokus på de tyske dåser, cigaretskod, affald i skoven, på strandene, på musikfestivaler, i udvalgte boligområder, børn og unges affaldsvaner, bilisters affald o.s.v.

Fonden har også udviklet en række forskellige værktøjskasser, som er samlinger af viden, erfaringer og gode råd, der tilbydes kommuner, borgere og andre interesserede som hjælp til selv at gå i gang med projekter eller kampagner.

Derudover har Hold Danmark Rent udviklet en målemetode, som de kommuner, der har lyst, kan bruge til at opnå viden om, hvor affaldet ligger i kommunen, hvad der ligger og hvor meget der ligger.

Og ifht. udvikling af affaldsløsninger har Hold Danmark Rent gennemført et designpartnerskab i samarbejde med Dansk Design Center, hvor de har udviklet og testet en skraldetragt til last- og personbiler på rastepladser.

Endelig har fonden gennemført en række forskellige analyser, der afdækker danskernes viden, holdninger og adfærd omkring henkastet affald samt hvorfor de forskellige typer af affald havner bestemte steder.

Så Hold Danmark Rent har leveret et godt stykke arbejde og levet op til sit formål og har gjort et godt stykke arbejde.

Jeg synes, det er fint, hvis Hold Danmark Rent kan fortsætte og både virke og inspirere på området og sammen med virksomheder og organisationer udvikle nye ideer og nye tiltag på området.

Og vi vil også i miljøministeriet være parat til se på om der er konkrete projekter som vi kan samarbejde med Hold Danmark Rent om.

Ophør af tilskud til Hold Danmark Rent

Staten har været med til at løfte Hold Danmark Rent i en opstartsperiode, men det har aldrig været intentionen, at staten skulle fortsætte med at yde tilskud til Hold Danmark Rent år efter år. I forbindelse med lanceringen i 2008 bekendtgjorde den daværende miljøminister, at Miljøministeriet skulle hjælpe fonden i gang i en opstartsfase på tre år med det sigte, at fonden herefter skulle være selvfinansierende. Helt ekstra ordinært blev der givet tilskud i yderligere 2 år, sådan at staten alt i alt har støttet fonden med 13 millioner kroner over de seneste fem år.

Der har været udvist tålmodighed ifht. om Hold Danmark Rent kan stå på egne ben. Begrundelsen for denne tålmodighed har bl.a. været, at Hold Danmark Rent kom i gang på et svært tidspunkt. Den økonomiske krise satte ind kort efter etableringen. Det har formodentlig betydet større tilbageholdenhed fra privat side med at yde tilskud. Vi befinder os i en tid, hvor staten også skal spare de steder, vi kan og prioritere ressourcerne. Også i Miljøministeriet. Derfor ophører tilskuddet til fonden med udgangen af i år.

Det er oplagt, at fonden i 2013 ikke vil kunne fortsætte med det samme aktivitetsniveau som hidtil, hvis ikke de skaffer støtte

andre steder fra. Hold Danmark Rent har i sit arbejde opbygget relevant viden, erfaringer og gode råd, der er stillet til rådighed for alle interesserede. Jeg håber, at fondens arbejde i fremtiden kan forankres mere lokalt og mere projektorienteret, og at det er muligt at finde tilstrækkeligt med virksomheder og organisationer, som har lyst til at deltage og bidrage økonomisk i forskellige konkrete projekter i fortsættelsen af Hold Danmark Rent.

Der skal ikke herske tvivl om, at jeg gerne ser, at Hold Danmark Rent fortsætter. Og jeg ved, at bestyrelsen og driftsformandskabet arbejder for, at Hold Danmark Rent kan fortsætte. Jeg er bare nødt til at fastslå, at det skal ske ud fra præmissen om, at Hold Danmark Rent - som forudsat fra starten - skal være privat funderet.